

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 6 1 5 6 1 1 1

SPOMLADANSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola

Sobota, 3. junij 2006 / 120 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpiti polje je priložena barvna priloga. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati naloga, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Od devetih vprašanj jih izberite sedem, na katera boste odgovarjali, in obkrožite njihove zaporedne številke. Pri ocenjevanju se bodo upoštevali samo ti odgovori. Pišite v izpitno polo, v za to določen prostor, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom, in to čitljivo.

Zaupajte vase in svoje sposobnosti.

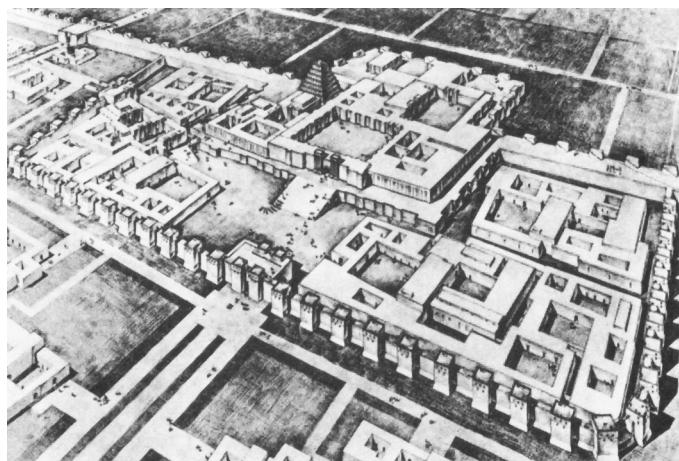
Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani, od tega 1 prazno.

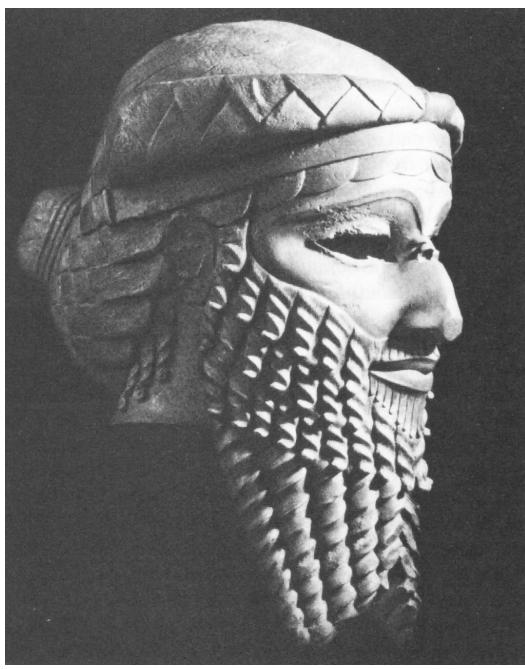
1. PREPOZNAVANJE OBDOBJA

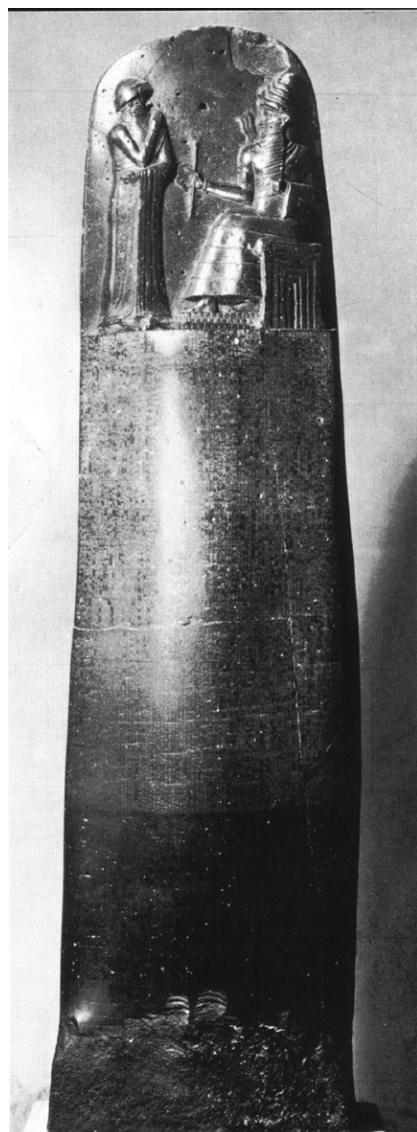
Slika 1

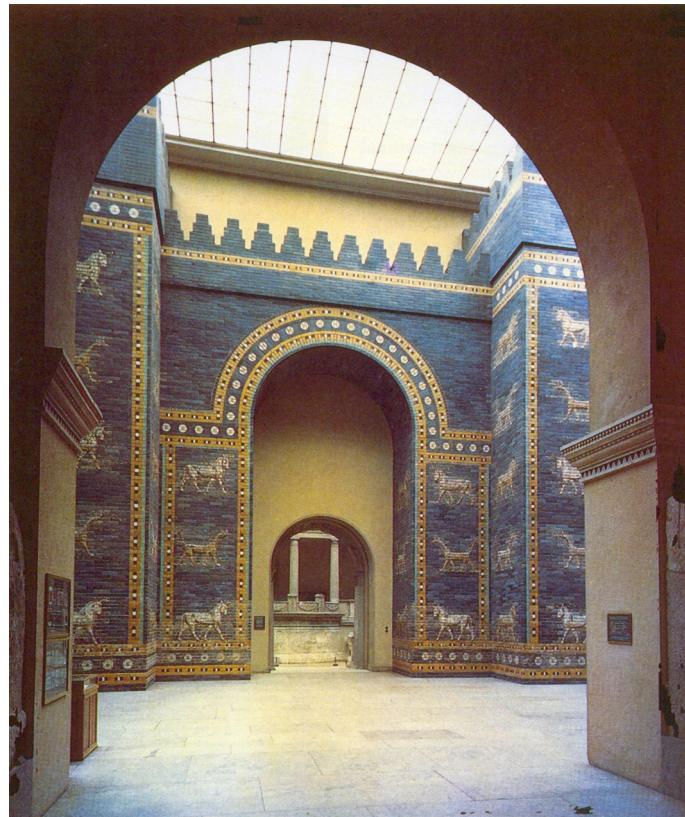
Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

A) a) Kako imenujemo umetnost, ki jo predstavljajo spomeniki na slikah od 1 do 5?

-
- b) Katera starodavna ljudstva so živela na območju, kjer se je razvila? Naštejte vsaj tri ljudstva.
-

(1 točka za oba odgovora)

B) Kako imenujemo tip stavbe, ki ga predstavlja spomenik na sliki 1?

(1 točka)

C) V čem je stavba na sliki 1 podobna in v čem se loči od podobnih, ki jih najdemo v Egiptu?

-
-
-
- (1 točka)

- D) Opišite glavne značilnosti vladarskih upodobitev, ki so nastajale v tem obdobju? Naštejte vsaj tri značilnosti.

(1 točka)

- E) a) Kaj prikazuje spomenik na sliki 4?

- b) Kako imenujemo obliko tega spomenika?

(1 točka za dva odgovora)

- F) a) V katerem mestu je stal spomenik, ki ga prikazuje slika 5, in kako se imenuje?

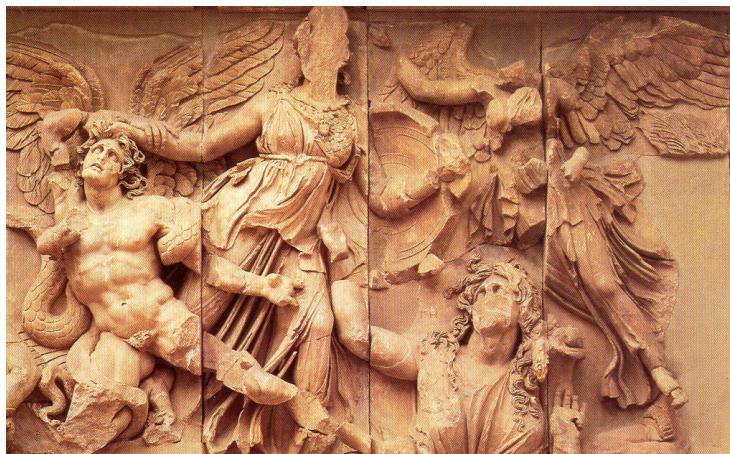
- b) V kateri tehniki je okrašen prikazani spomenik?

(1 točka za en odgovor)

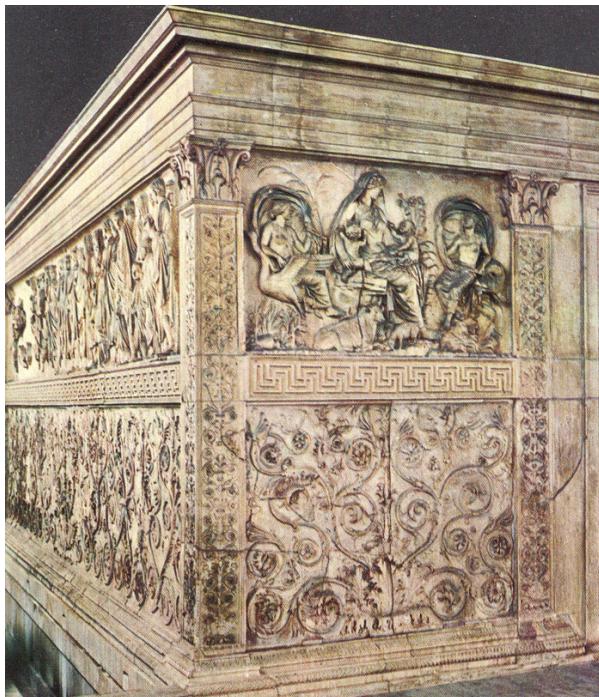
2. ANTIČNO KIPARSTVO

Slika 1 a

Slika 1 b

Slika 2 a

Slika 2 b

- A) Pomembno mesto v razvoju antičnega kiparstva ima kiparska zvrst, ki je predstavljena v slikovnem gradivu. Kako imenujemo to kiparsko zvrst?

Navedite tri značilne vrste spomenikov, na katerih v antiki najdemo najbolj znane primere te kiparske zvrsti.

(1 točka za dva odgovora)

- B) Poimenujte spomenika antične kulture na:

sliki 1 a in b: _____

sliki 2 a in b: _____

(1 točka za dva odgovora)

- C) Opišite oziroma predstavite ikonografski motiv, ki je prepoznaven na:

sliki 1 a in b: _____

sliki 2 a in b: _____

(Za vsak odgovor 1 točka, skupaj 2 točki)

- D) Antični spomenik na slikah 1 a in b lepo odslikava značilnosti obdobja, v katerem je nastal; označite vsaj tri slogovne značilnosti, ki jih prepozname na tem spomeniku.

(1 točka za tri navedbe)

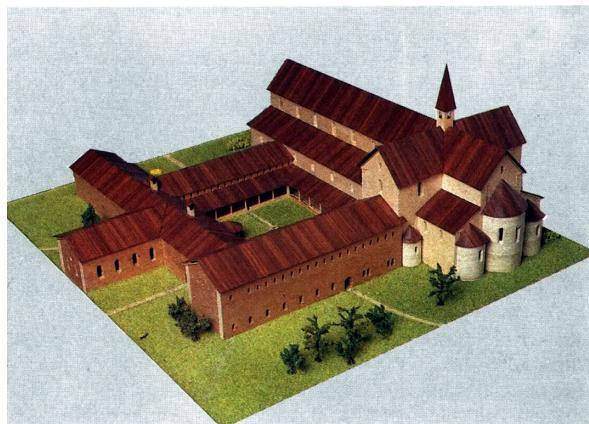
- E) Tudi na Slovenskem se nam je ohranilo precej kiparskih del iz rimskega obdobja. Kateri ikonografski motiv iz antične mitologije je upodobljen na spodnjem delu Enijeve grobnice iz Šempetra (glejte sliko 5)?

(1 točka)

Slika 5

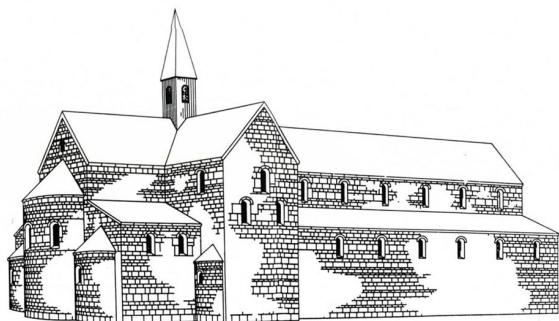
3. POZNAVANJE ARHITEKTURE MENIŠKIH REDOV

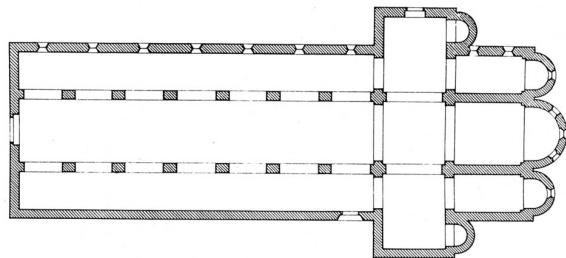
Slika 1

Slika 2

Slika 3

slika 4

- A) Kaj je samostan? Navedite vsaj tri zgradbe, ki so bile sestavni del vsakega samostana. V pomoč naj vam bo model ožjega dela samostana na sliki 1.

(1 točka za štiri navedbe)

- B) Poimenujte najstarejši samostan na ožjem slovenskem ozemlju (slike 1, 2, 3 in 4) in povejte, kateri meniški red ga je ustanovil.

(1 točka za obe navedbi)

- C) Slika 3 in 4 obnavljata prvotno podobo samostanske cerkve. Opišite vsaj štiri arhitekturne značilnosti cerkve.

(1 točka za štiri navedbe)

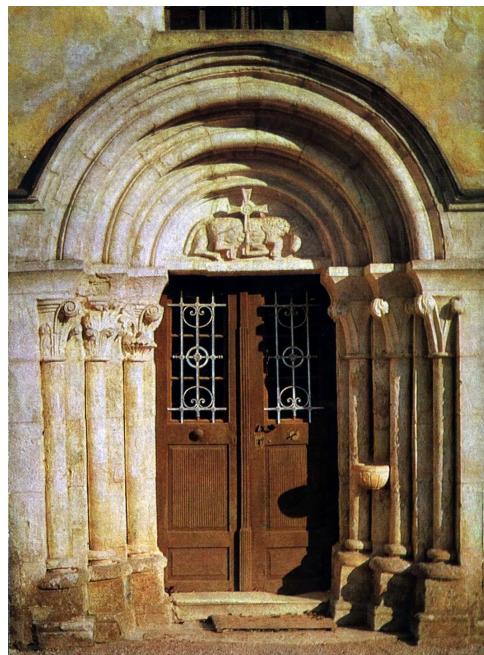
Slika 5

Slika 6

Slika 7

Slika 8

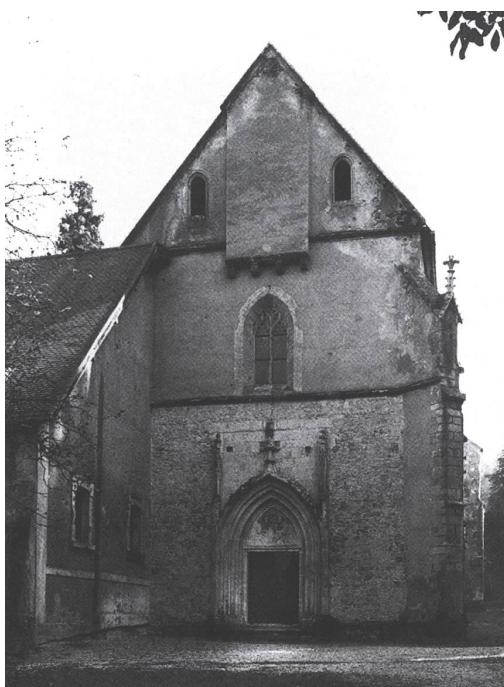
- D) Slike 5 in 6 predstavljata najpomembnejši slovenski kartuzijanski samostan, ki je danes v ruševinah. Kako se imenuje?

Samostan je bil sprva zasnovan dvodelno. V okviru »spodnjega doma« je ohranjena manjša redovna cerkev, predstavljena s sliko 7 in 8. Poimenujte jo.

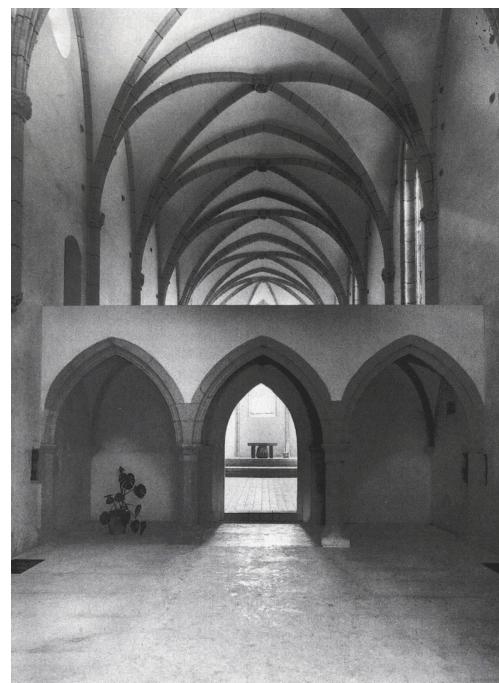
(1 točka za dve navedbi)

- E) Cerkev, predstavljena s sliko 7, ima zelo znan portal (slika 8). Opišite portal in njegovo arhitekturno plastiko ter ga slogovno opredelite.

(1 točkaza tri navedbe)

Slika 9

Slika 10

- F) Le redki od srednjeveških samostanov so še danes aktivni. Zapišite dva v srednjem veku ustanovljena samostana na Slovenskem, ki še danes delujeta. Pomagajte si s slikami 2, 9 in 10.

(1 točka za dve navedbi)

4. PREPOZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA

- A) V celoti poslikana kapela na slikah 1 do 5 v barvni prilogi je delo slikarja Giotta. Imenujte kapelo in mesto, v katerem stoji.

(1 točka za obe navedbji)

- B) V katerem umetnostnozgodovinskem obdobju je umetnik deloval?

(1 točka)

- C) Imenujte svetopisemske motive na slikah od 2 do 5 v barvni prilogi, ki so del celotnega ciklusa:

slika 2 _____

slika 3 _____

slika 4 _____

slika 5 _____

(1 točka za dve ali več pravilnih navedb)

- D) Katere slogovne novosti uvaja Giotto s svojim slikarstvom?

(1 točka za tri navedbe)

- E) Katero tehniko uporablja umetnik v prikazanem slikovnem gradivu?

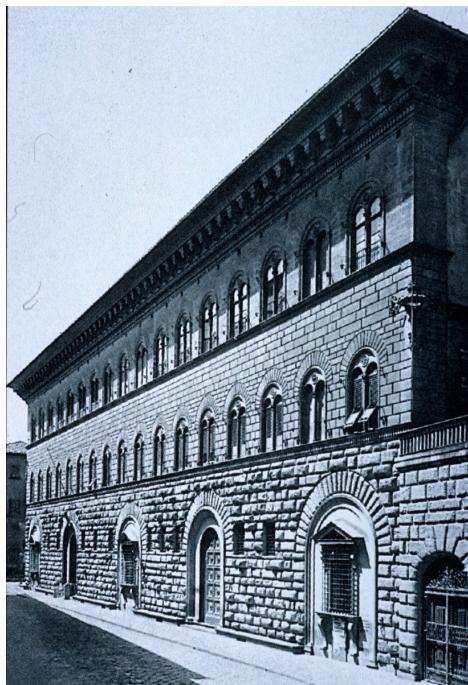
(1 točka za tri navedbe)

Opišite značilnosti te tehnikе in postopek izdelave:

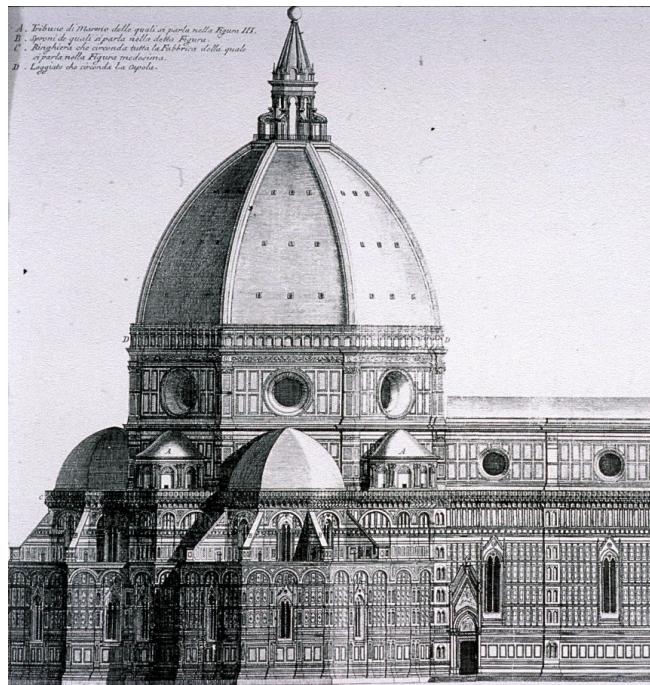
- F) Umetnik je ustvaril tudi znamenit ciklus fresk v cerkvi v Assisiju. S pomočjo slike 6 v barvni prilogi poimenujte svetnika, ki mu je posvečen ciklus fresk.

(1 točka)

5. PREPOZNAVANJE SLOGA V ARHITEKTURI (ITALIJANSKA RENESANČNA ARHITEKTURA)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

- A) Spomeniki na slikah od 1 do 6 pripadajo italijanski renesansi. Poimenujte jih in ustreznno razvrstite po obdobjih.

a) Zgodnja renesansa _____
(1 točka za eno navedbo)

b) Visoka renesansa _____
(1 točka za eno navedbo)

c) Pozna renesansa (manierizem) _____
(1 točka za eno navedbo)

- B) Imenujte vsaj tri arhitekturne člene, ki jih je renesansa povzela po antični arhitekturi. (Pomagajte si predvsem s sliko 3.)

(1 točka za dve navedbi)

- C) Največji zgodnjerenesančni arhitekt Leon Battista Alberti je v teoriji in v praksi jasno določil temeljna načela renesančne arhitekture. Med njimi je na prvo mesto postavil harmonično uravnoteženost in skladnost proporcev. Navedite vsaj še dve pomembni načeli oziroma značilnosti renesančne arhitekture.

(1 točka za dve navedbi)

Slika 7

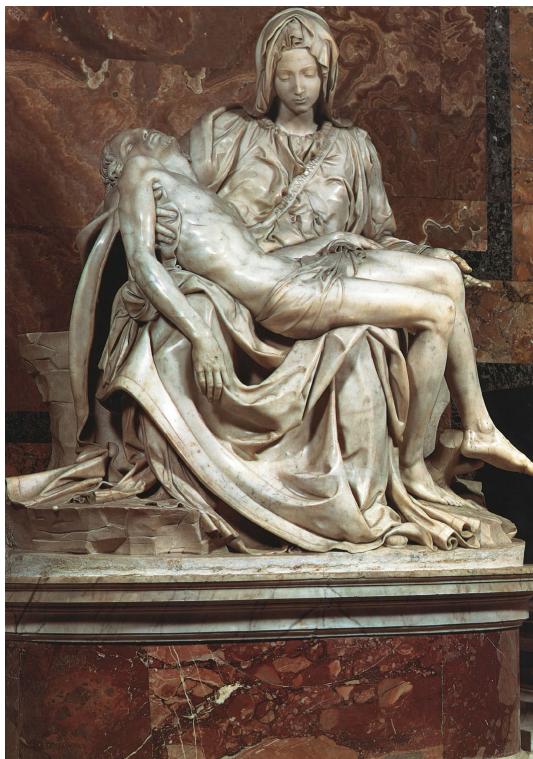

Slika 8

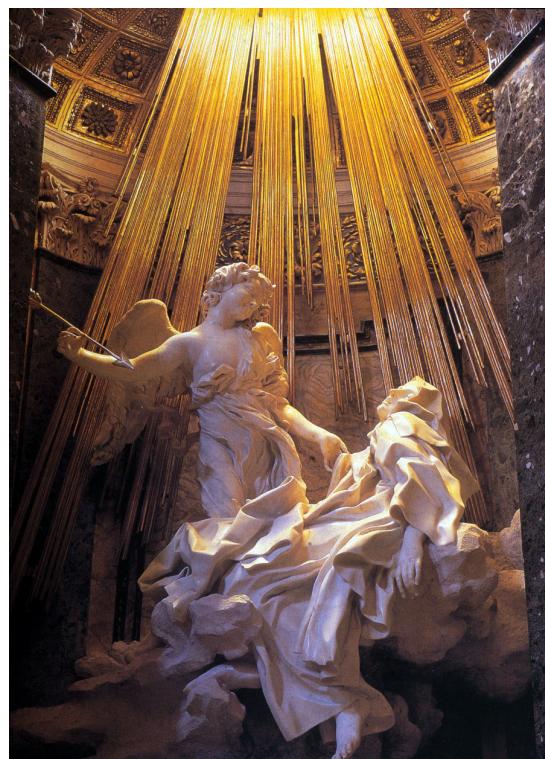
- D) Arhitekti pozne renesanse so zavestno odklanjali klasična načela zgodnje in visoke renesanse. S pomočjo slik 7 in 8 navedite vsaj dve značilnosti manieristične arhitekture, ki kažeta zavestni odklon od klasičnih načel.

(1 točka za eno navedbo)

6. PREPOZNAVANJE UMETNIŠKIH DEL

Slika 1

Slika 2

A) Katero umetniško delo je predstavljeno na slikah in kdo je avtor?

Slika 1: _____ (1 točka)

Slika 2: _____ (1 točka)

B) V kateri umetnostnozgodovinski obdobji uvrščate predstavljeni umetnini?

Slika 1: _____

Slika 2: _____ (1 točka za dve navedbi)

C) a) Kaj je značilno za kiparstvo umetnika, ki je ustvaril umetnino, predstavljeno na sliki 1 (tri navedbe)?

(1 točka za tri navedbe)

b) Katere slogovne novosti so vidne v kiparskem delu, predstavljenem na sliki 2 (tri navedbe)?

(1 točka za tri navedbe)

D) Razložite ikonografski motiv na sliki 2.

(1 točka)

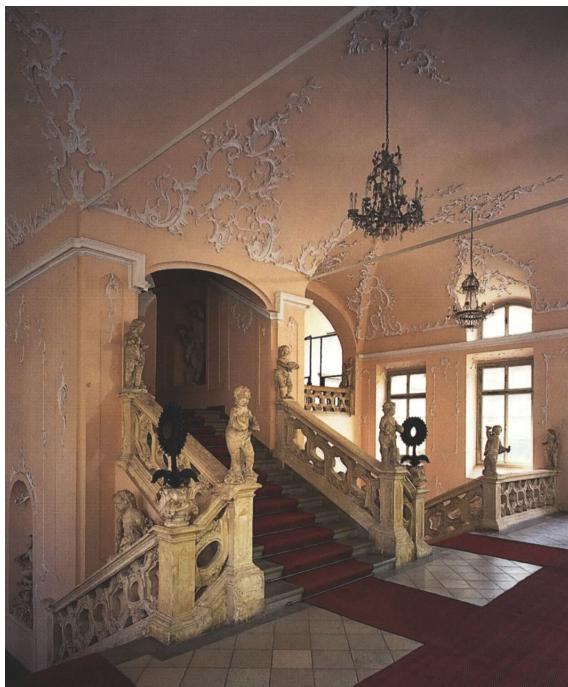
7. POZNAVANJE OBDOBJA

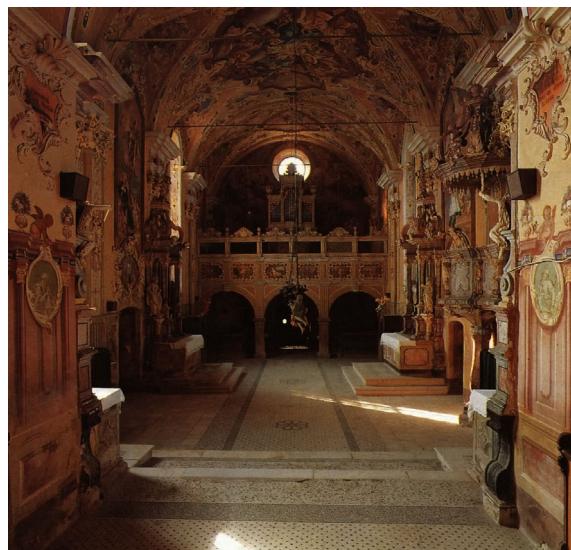
Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

- A) Poimenujte umetnostnozgodovinsko obdobje, predstavljeno s slikami 1 do 5 ter 7 do 9 v barvni prilogi, in zapišite stoletje, v katerem so umetnine nastale.

(1 točka za dve navedbi)

- B) Zapišite deželo in označite socialno okolje, v katerem so nastale slike 7, 8, in 9 v barvni prilogi.

(1 točka za dve navedbi)

- C) a) Zapišite avtorja in naslov ene od umetnin, predstavljenih na reprodukcijah 7, 8, in 9 v barvni prilogi.

- b) Predstavite tri slogovne ali vsebinske značilnosti dela, ki ste ga izbrali.

(1 točka za oba pravilna odgovora)

- D) V Italiji so umetnostno središče tega obdobja Benetke. Tukaj nastajajo številne podobe mest kakor na slikah 10 in 11 v barvni prilogi. Kako imenujemo ta neposredno spoznavni motiv?

(1 točka)

- E) Na Bavarskem so v tem obdobju zgradili številne romarske cerkve. Pomagajte si s slikama 1 in 2 ter opišite dve tipični značilnosti arhitekture tega obdobja.

(1 točka za dve navedbi)

- F) Arhitekturo tega obdobja najdemo tudi na Slovenskem. Navedite en primer (pomagajte s slikami 3, 4 in 5).

(1 točka)

8. POZNAVANJE PORTRETOV IZ ZBIRKE NARODNE GALERIJE

- A) K vsakemu od portretov v barvni prilogi (slike 12, 13, 14, in 15 v barvni prilogi) zapišite obdobje, v katerem je nastal.

Slika 12: _____

Slika 14: _____

Slika 13: _____

Slika 15: _____

(1 točka za štiri navedbe)

- B) Navedite avtorja portreta št. 13 v barvni prilogi in naslov dela.

(1 točka za dve navedbi)

- C) Zapišite vsaj dve slogovni značilnosti dela na sliki 13 v barvni prilogi.

(1 točka za dve navedbi)

- D) Avtor dela na sliki 14 v barvni prilogi je bil eden največjih slovenskih portretistov svojega časa. Imenujte vsaj dva njegova sodobnika, enega kiparja in enega slikarja.

(1 točka za dve navedbi)

- E) Kaj so tri temeljne značilnosti slikarske smeri, predstavljene s portretom št. 15 v barvni prilogi?

(1 točka za tri navedbe)

- F) Katera vrsta portreta je predstavljena na sliki 12 v barvni prilogi?

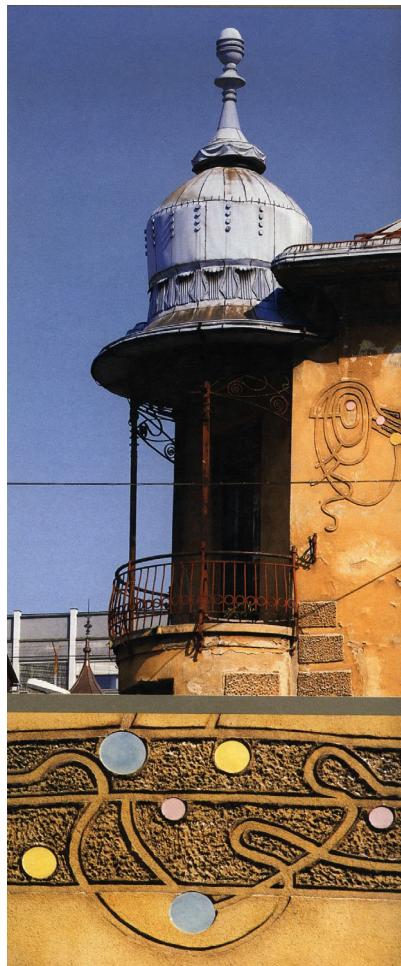
(1 točka)

9. PIONIRJI MODERNE ARHITEKTURE NA SLOVENSKEM

Slika 1

- A) S slikama 1 in 2 je predstavljen eden od pionirjev moderne arhitekture na Slovenskem, ki je sodeloval pri popotresni obnovi Ljubljane. Zapišite njegovo ime in slogovno opredelite njegova ljubljanska dela.

Slika 2

(1 točka za dve navedbi)

Slika 3

Slika 4

- B) Njegov sodobnik in prav tako eden od pionirjev moderne arhitekture na Slovenskem je bil Jože Plečnik. Preden se je ustalil v Ljubljani, je delal v dveh evropskih prestolnicah. Zapišite imeni obeh prestolnic in v vsaki eno njegovo delo (pomagajte si s slikama 3 in 4).

Mesto: _____

spomenik: _____

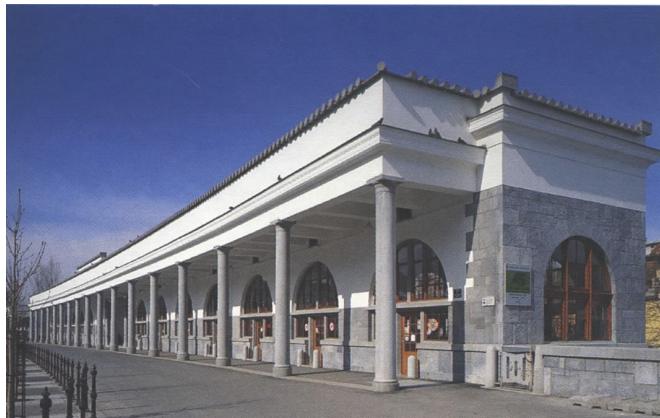
Mesto: _____

spomenik: _____

(1 točka za štiri navedbe)

Slika 5

Slika 6

Slika 7

- C) Njegovo delo je v Ljubljani pustilo tako močne sledi, da danes uporabljamo zanj termin Plečnikova Ljubljana. Razložite termin in predstavite ključne urbanistične poteze, ki so oblikovale mesto.

(1 točka za tri navedbe)

- D) Plečnikov osebno zaznamovani slog je upošteval tudi klasično arhitekturno izročilo. Opazujte slike 5, 6 in 7 in zapišite, kateri tipi antičnih stavb so bili navdih Plečnikovemu ustvarjanju.

Slika 5 _____

Slika 6 _____

Slika 7 _____

(1 točka za dve navedbi)

Slika 8

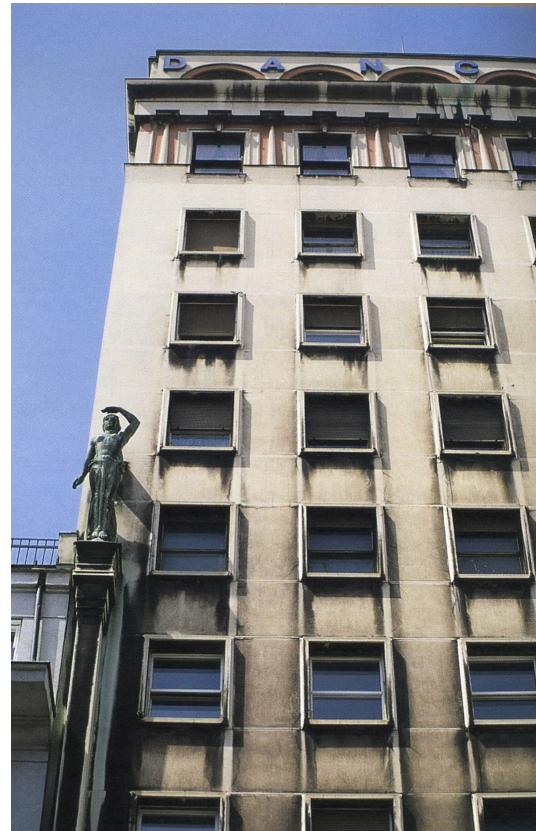
Slika 9

- E) Tretji pionir moderne arhitekture na Slovenskem je v svojem zgodnjem obdobju poskušal oblikovati nacionalni slog. Navedite ime in priimek arhitekta in ob opazovanju njegovih zgodnjih del (sliki 8 in 9) zapišite vsaj eno značilnost njegovega nacionalnega sloga.

(1 točka za dve navedbi)

- F) Med obema vojnoma je v Ljubljani nastala stavba, predstavljena na sliki 10. Zapišite avtorja, ime stavbe in tudi arhitekturno usmeritev, v katero bi jo umestili.

(1 točka za dve navedbi)

Slika 10

PRAZNA STRAN